

REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF NATURAL RESOURCES AND SPATIAL PLANNING

SLOVENIAN NUCLEAR
SAFETY ADMINISTRATION

A few Slovenian remarks on the safe and secure use of CBRN material and sources

June 2026

A brief overview, who is who

Mandate of the SNSA

- Nuclear and radiation safety and peaceful use of nuclear energy
- Preparation of legislation
- Registries (nuclear material, radiation practices, sources etc.)
- Inter-agency co-operation
- International co-operation

Key issues to be addressed

- Regulators' role
- EU BSS and IAEA (GSR Part 3)
- Graded approach and „*cradle-to-grave*“ approach
- Safety assessments
- Justification, optimisation, dose limits (and constraints)
- Security and physical protection
- Training
- Rad. waste
- Cons. products
- ...

2.35. The regulatory body shall make provision for establishing, maintaining and retrieving adequate records relating to facilities and activities. These records shall include:

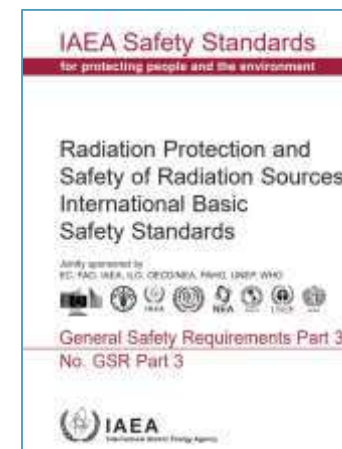
- Registers of sealed sources and radiation generators¹⁴;
- Records of doses from occupational exposure;
- Records relating to the safety of facilities and activities;
- Records that might be necessary for the shutdown and decommissioning or closure of facilities;
- Records of events, including non-routine releases of radioactive material to the environment;
- Inventories of radioactive waste and of spent fuel.

Photos:
SNSA, archive

<https://arao.si/en/uspesen-odvoz-radioaktivnega-virasevanja-na-obdelavo-in-reciklazo/>

https://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/Pub1578_web-57265295.pdf

Key legislation

- **Ionising Radiation Protection and Nuclear Safety Act**
- Decree on Radiation Activities
- Rules on the Use of Radiation Sources and on Activities Involving Radiation
- Rules on the Transboundary Shipment of Nuclear and Radioactive Substances
- Rules on the Obligations of Persons Carrying Out a Radiation Practice and Persons Possessing an Ionising Radiation Source
- ...
- Decree on Checking the Radioactivity of Consignments that Could Contain Orphan Sources

REPUBLICA SLOVENIJA
GOV.SI

Področja
Državni organi
Zbirke
Dogodki
Novice

Sedežište
Ostaneost
O spletnem mestu

180

Zakon

- [Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti](#)

Uredbe Vlade

- [Uredba o sevalnih dejavnostih](#)
- [Uredba o mejnih dozah, referenčnih ravnih in radioaktivni kontaminaciji](#)
- [Uredba o nacionalnem radonskem programu](#)
- [Uredba o prenehanju izpostavljenosti zaradi naravnih radionuklidov in preteklih dejavnosti ali dogodkov](#)
- [Uredba o izvajanju uredbe \(Euratom\) o uporabi določb Euratom o radonih ukrepih](#)
- [Uredba o merilih za določitev višine radonmestila zaradi omejene rabe prostora in zaradi načrtovanja intervencijskih ukrepov na območju jedrskega objekta](#)
- [Uredba o preverjanju radioaktivnosti požiljk, ki bi lahko vsebovate vire sevanja neznanega izvora](#)
- [Uredba o izvajanju uredb Sveta \(ES\) in uredb Komisije \(ES\) o radioaktivnem onesnažanju živi in krme](#)
- [Uredba o območjih omejene rabe prostora zaradi jedrskega objekta](#)

Pravilniki ministra, pristojnega za naravne vire in prostor

- [Pravilnik o strokovnem svetu za sevalno in jedrsko varnost](#)
- [Pravilnik o uporabi virov sevanja in sevalni dejavnosti](#)
- [Pravilnik o pooblaščenih izvedencih za sevalno in jedrsko varnost](#)
- [Pravilnik o zagotavljanju usposobljenosti delavcev v sevalnih in jedrskih objektih](#)
- [Pravilnik o dejavnih sevalne in jedrske varnosti](#)
- [Pravilnik o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom](#)
- [Pravilnik o začetku varnosti po začetku obratovanja sevalnih ali jedrskih objektov](#)
- [Pravilnik o monitoriranju radioaktivnosti](#)
- [Pravilnik o omejenem poltillanju radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva](#)
- [Pravilnik o omejenem poltillanju jedrskih in radioaktivnih snovi](#)
- [Pravilnik o zahtevah za novogradnje, posege v obstoječe stavbe in sanacije obstoječih stavb zaradi varovanja zdravja ljudi pred biološkimi učinki radona](#)

<https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-jedrsko-varnost/zakonodaja/>

Quite some international initiatives, endeavours,...

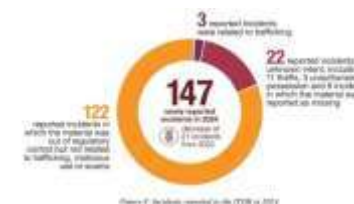
- Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources (s. 2004)
- IAEA ITDB (Incident and Trafficking Database)
- IAEA peer reviews (IRRS [S/S interface], IPPAS, INSServ, etc

Recent nuclear security-related pledges

- INFCIRC/908 – Mitigating Insider Threats
- INFCIRC/910 – Strengthening the Security of High Activity Sealed Radioactive Sources
- INFCIRC/918 – Countering Nuclear Smuggling

https://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/Code-2004_web.pdf

<https://www.iaea.org/sites/default/files/gc/gc69-inf3.pdf>

EU and CBRN

Brussels, 18.10.2017
COM(2017) 610 final

<https://www.luka-kp.si/wp-content/uploads/2022/05/Letno-porocilo-2021.pdf>

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

Action Plan to enhance preparedness against chemical, biological, radiological and nuclear security risks

The Action Plan therefore pursues the following four objectives:

- (1) Reducing the accessibility of CBRN materials,
- (2) Ensuring a more robust preparedness for and response to CBRN security incidents,
- (3) Building stronger internal-external links in CBRN security with key regional and international EU partners, and
- (4) Enhancing our knowledge of CBRN risks.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0610>

Outreach and networking – a crucial tool!

PRIMERI TIHOTAPLJENJA RADIOAKTIVNIH SNOVI

Merjenje radioaktivnosti na zasebnih igralnih kartah, kontaminiranih s kobaltom 57 in američijem 241 (letalnice v Rusiji).

Zaseg naprave, ki vsebuje stroncij 90 (Ukrajina).

Zaseg igralnih kock, ki vsebujejo jod 125 (Mongolija).

Tabletke z obogatenim uranom (Nemčija).

Zelenkast prah (UF₆) iz pisarnikih pošiljk, ki so bile poslane na različne institucije v Belgiji.

Zaseg letalske kontrolne plošče s prikazovalniki, ki vsebujejo radij 226 (Poljska).

Zaseg približno 400 gramov naravnega urana (Kuvajtski).

Eden najbolj znanih primerov tihotapljenja visoko obogatenega urana (Indonezija, nemška vojska).

Premosna naprava za merjenje gostote s cevljem ali američijem, katrine so pogosto ukradli iz uranovih tovornjakov.

Tihotapljen uran

Zanimivo

Merilnik, s katerim se prepoznajo osiromašeni uran na zasebnem naboju.

Primer opreme, s katero se lahko uran najde v tleh.

- Cs-137 (19 GBq)
- Kapsula padla iz vsebnika/vozila
- Obširna akcija iskanja
- Srečen konec

- Kaj je šlo narobe:
  - Zasnova/stanje vsebnika
  - Postopek ob primopredaji
  - QA
  - Vloge organizacij v verigi pošiljanja/prevoza

Letni sestanek o preprečevanju nedovoljenega prometa z jedrskimi in drugimi radioaktivnimi snovmi

1. 12. 2023

Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost

Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost (URSJV) je 23. novembra 2023 organizirala letni sestanek slovenskih deležnikov na področju nedovoljenega prometa z jedrskimi in drugimi radioaktivnimi snovmi.

URSJV Sevalne novice | september 2025

30 LET INCIDENT AND TRAFFICKING DATABASE (ITDB)

Incident and Trafficking Database (ITDB) je globalna podatkovna baza, ki jo že tri desetletja vodi Mednarodna agencija za atomsko energijo (MAAE). Vsebuje podatke o dogodkih, povezanih z nedovoljenim prometom ali drugimi nepravilnostmi pri ravnanju z jedrskimi in radioaktivnimi snovmi. Slovenija se je bazi pridružila ob njenem začetku in odlej redno prispeva podatke preko URSJV. Pred leti smo v Sevalnih novicah št. 54 že opisali delovanje baze ter kako jo uporabljamo pri nas (<https://www.gov.si/assets/organizacija/URSJV/Dokumenti/Sevalne-novice/Sevalne-novice-stevila-54-končna-v2.pdf>), tokrat pa povzemamo nekaj glavnih poudarkov ter aktivnosti v zadnjih letih.

Zakaj je ITDB pomembna?

ITDB ni zgolj zbirka statističnih podatkov. Predstavlja osrednje mednarodno orodje za ozaveščanje, izmenjavo informacij in učenje iz primerov drugih držav.

- Države članice lahko na podlagi primerov iz tujine izboljšajo svoje **detelektivske sposobnosti** (npr. carinski pregledi, policijski nadzor).
- Baza omogoča prepoznavanje **vzorcev tihotapljenja in zlorab** ter daje dragocene napotke za oblikovanje **nacionalnih varnostnih ocen**.
- Prispeva k **usposabljanju strokovnjakov** in krepljivi mednarodne mreže kontaktnih oseb, ki si izmenjujejo izkušnje in opozarjajo na trende.

S tem ITDB neposredno krepi **globalno jedrsko varovanje** in spodbuja države, da se učijo ena od druge – kar je še posebej dragoceno za manjše države, kot je Slovenija.

Slovenski prispevki v ITDB

Od leta 2000 je URSJV v ITDB sporočila podatke o **38 dogodkih**, od tega **13 primerov v zadnjih štirih letih**.

- Šlo je predvsem za **najdbe radioaktivnih virov**, kot so ¹³⁷Cs, ¹⁵²Eu, ²³⁸Ra, U- in Th-spojine.
- Pri uranu in toriju so bile količine majhne (gramske praškaste spojine), ki so se nekoč uporabljale v raziskovalne ali laboratorijske namene.
- Nekaj primerov se podobno kot v preteklosti nanaša na **najdbe radioaktivnih virov v odpadnih kovinah**.

Informacije iz ITDB se uporabljajo za:

- **ozaveščanje in izobraževanje**,
- **prilagoditve nacionalnih ocen ogroženosti na jedrskem področju**,
- **usposabljanja** (npr. na področju varnega prevoza radioaktivnih snovi),
- **razvoj detekcijskih in nadzornih pristopov**.

Vloga Slovenije

Slovenija je v zadnjih letih izrazito nadgradila svojo mrežo za detekcijo virov sevanja izven upravnega nadzora, kar dodatno krepi učinkovitost nadzora in pravočasna ukrepanja. Pred leti smo v Sevalnih novicah št. 49 že opisali iztočnice takrat prenovljene Uredbe o preverjanju radioaktivnosti pošilk, ki bi lahko vsebovale virov sevanja neznanega izvora (<https://www.gov.si/assets/organizacija/URSJV/Dokumenti/Sevalne-novice/sev-nov-49.pdf>). V Sloveniji je trenutno 39 organizacij s pooblastilom URSJV za merjenje radioaktivnosti pošilk. Njihov spisek je dostopen na spletnem naslovu: <https://podatki.gov.si/detasetevidenca-pooblastenih-izvajalcev-meritev-radioaktivnosti-posilk/>.

Slovenija s poročanjem v ITDB in z mednarodno predstavitvijo svojih izkušenj prispeva k globalnim prizadevanjem za zmanjšanje nedovoljenega prometa z radioaktivnimi snovmi. Na mednarodnih konferencah MAAE naši predstavniki redno izpostavljajo pomen transparentnega poročanja in učenja iz primerov drugih držav.

URSJV bo tudi v prihodnje:

- **aktivno poročala** v ITDB,
- **ohranila dialog** z domačimi deležniki,
- in v mednarodnem prostoru predstavljala slovenske izkušnje kot primer **odgovornega in preglednega pristopa**.

Transport-related

Overall, about 53% of all thefts reported to the ITDB since 1993 have occurred during the authorized transport of such materials. This figure equals at around 60% in the last decade, which highlights the ongoing importance of strengthening transport security measures.

Slika 1: Izvleček delčka statistike iz ITDB za javnost, ki osvetli pomembnost ukrepov varovanja med prevozom radioaktivnih virov (vir slike: https://www.iaea.org/sites/default/files/2020/06/iaea_fact_sheet_2025.pdf)

aktualna in omogoča odprto razpravo ne samo med posameznimi organizacijami, ki so lahko soocene z viri državnih pobud (=INFCIRC/98+), ki obravnavajo navedeno vojni deležniki - pri čemer je ključna izmenjava delovanj.

ime:

enega prometa z jedrskimi in drugimi radioaktivnimi

ki vračanja radioaktivnih virov v države izvora;

ze ITDB – Incident and Trafficking Database, ki jo

in dobrih praks – tako znotraj države, kot tudi z

konferenca o jedrskem varovanju. Slovenski deležniki rednostne (globalne) vidke v obdobju naslednjih stih let.

<https://www.gov.si/assets/organizacija/URSJV/Dokumenti/Sevalne-novice/SN65.pdf>

Some „anchors“ & final thoughts for the future

“

As we mark the 20th anniversary of Security Council Resolution 1540, I urge countries to redouble their efforts to work together, and to bolster national action, in order to implement the resolution urgently and in full.

António Guterres
United Nations
Secretary-General

28 April
20TH ANNIVERSARY OF
SECURITY COUNCIL
RESOLUTION 1540 (2004)

Action 03

Strengthen education and training for professionals involved in the safe and secure transport of nuclear and radioactive material.

IAEA

#SafeSecureTransport